

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
20 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ**

ХАРКІВ – 2020

УДК 37.015.31:316.42
ББК 74.60
С91

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 7 від 19.11.2020 р.).

Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 20 листопада 2020 р. / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 125 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої сучасним проблемам професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі, реаліям і тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців соціальних інституцій з вирішення актуальних проблем соціальної роботи.

Матеріали представляють інтерес для науковців і практиків у галузі соціальної і соціально-педагогічної діяльності, науковців-початківців (здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності «Соціальна робота») й практиків – фахівців соціальних інституцій.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2020.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної
педагогіки, 2020.
© Васильєва М.П., 2020.

Пластун Т.І. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ-СИРИТ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	83
Плахотнік Д.В. ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	87
Попова В.В. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ.....	88
Сех М.І. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	92
Тепляк А.М. З ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	96
Шерстньова М.С. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН ПІДЛІТКАМИ.....	101
ПУБЛІКАЦІЇ здобувачів вищої освіти (частина друга).....	107
Авдашкова А.І. АНАЛІЗ ДОСВІДУ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЯПОНІЇ.....	107
Барбіна Ю.Ю. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	108
Буркова М.В. АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ СМЕЙНОГО ЖИТТЯ У ДІТЕЙ-СИРИТ В ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДАХ.....	109
Владимиров Д.І. ФОРМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗІ СТАРШОКЛАСНИКАМИ.....	109
Галас Т.В. ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	111
Гольфельд Т.Г. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД: СУТЬ, ЗНАЧЕННЯ.....	111
Дерев'янюк Г.О. АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ З ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ І МОЛОДІ.....	112
Довбня О.В. БУЛІНГ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЕРЕД ПІДЛІТКІВ.....	113
Комишан Т.О. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗДО.....	114

ПУБЛІКАЦІЇ здобувачів вищої освіти (частина друга)

Авдашкова А.І.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

АНАЛІЗ ДОСВІДУ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЯПОНІЇ

У багатьох країнах світу велика увага приділяється розвитку дошкільних закладів і вдосконаленню процесу виховання дітей. Як свідчить статистика Міністерства культури і освіти Японії, станом на 2017 рік в країні нараховувалося 13949 закладів дошкільної освіти. Із них 49 державних, 5 – публічних, 5546 – муніципальних та 8354 – приватних закладів дошкільної освіти.

Як і в Україні, за кордоном дошкільне виховання є початковою ланкою єдиної системи виховання і навчання особистості. Аналіз наукових праць В. Андрєєва, Л. Парамонові, Т. Фуока, М. Ібука, Я. Місором, І. Масакадзу показав, що соціальне виховання дітей старшого дошкільного віку в Японії спрямовано на формування у дитини знань про особливості соціальної взаємодії з однолітками та дорослими, виховання фізично і психічно здорової особистості, здатної успішно працювати в колективі, чітко виконуючи розпорядження і не заважаючи оточуючим. Заклади дошкільної освіти займаються вихованням маленьких японців у дусі колективізму, навчанням прикладній творчості, хоровому співу, колективним іграм. Особливою рисою виховання дошкільнят в Японії є відсутність змагання та суперництва між дітьми. Лідерство не заохочується, а замість цього навчають працювати в колективі, бути корисним членом групи. Покаранням для дитини, що провинилася є протиставлення її решті колективу, що забезпечує у майбутньому прагнення до самовідданої роботи на благо колективу.

Японські вихователі працюють з дітьми дошкільного віку в маленьких групах (хан), які мають 6 - 8 хлопчиків та дівчаток, що мають свої столи, свої власні імена, вибрані самими дітьми, що спонукає їх ухвалювати рішення, враховуючи бажання всіх членів групи. Дітям прищеплюється безліч навичок: як дивитися на співрозмовника; як виразити себе і врахувати думки однолітків. Групи формуються не за здібностями, а відповідно до того, що може зробити їх діяльність ефективною. Склад цих груп змінний, бо щороку групи формуються наново. Постійна зміна дитячого складу пов'язана зі спробою надати малюкам якомога ширші можливості для соціалізації. Якщо у дитини не склалися відносини в конкретній групі, не виключена можливість, що вона придбає собі приятелів серед інших дітей.

Отже, дошкільне виховання в Японії має власні особливості та поступово прищеплює дітям почуття любові до батьків, колективізму та певні правила поведінки у мікросоціумі, що може бути корисним для фахівців дошкільної освіти в Україні з метою організації соціального виховання дитини, творчого розвитку її індивідуальних здібностей, бережливого ставлення до кожної дитини, формування її неповторності, підготовки дітей до життя та діяльності в колективі як формі суспільного буття.

Перспективним напрямом подальших досліджень є вивчення досвіду соціального виховання старших дошкільників у Швеції.